KADERNOTA 2022-2025

Inhoud

Inleiding 2
Uitgangspunten....3
Financieel perspectief....4
Risico's....5
Programma 1 veilige gemeente 6
Programma 2 leefomgeving 6
Programma 3 voorzieningen....9
Programma 4 samenleving....9
Programma 5 dienstverlening 10
Programma 6 samenwerking 10
Personeel....11
Overig 12
Majeure projecten....12
Bijlage 2 Financieel overzicht verwerkte voorstellen 14

Inleiding

Deze kadernota schetst de financiële kaders voor 2022-2025 zodat we met een realistische en pragmatische aanpak de toekomst tegemoet treden. Om een structureel sluitende begroting te creëren is het van belang dat er nu al bepaalde keuzes worden gemaakt in de kadernota. Dit is echter niet zonder uitdagingen.

Coronacrisis
Momenteel verkeren we nog steeds in de coronacrisis. Met de vaccinatiecampagnes lijkt het einde in zicht en worden de effecten van corona steeds duidelijker. Het raakt het openbare leven breed op onderwerpen zoals zorg, economie, werkgelegenheid, onderwijs, openbare orde en veiligheid. Het heeft effect op onze samenleving, ons beleid, onze koers en de realisatie van onze ambities. En daarmee ook de invulling van de kadernota.

Omgevingswet
Een belangrijke ontwikkeling die onze koers en organisatie de komende vier jaar raakt is de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het betreft een verandering in wetgeving, opstellen van nieuwe instrumenten, nieuwe taken en een andere manier van werken. Voor Leudal betekent dit dat er zowel incidentele als structurele consequenties zijn. Alleen kan een doorrekening nog niet gemaakt worden. Hiermee wordt in de kadernota rekening door een P.M.-post.

Financiële uitdaging
De kadernota van 2021-2024 maakte inzichtelijk dat we staan voor een financiële uitdaging. Een uitdaging die ook voor de kadernota 2022-2025 nog steeds actueel is. Er zijn beleidskeuzes gemaakt om te komen tot een financieel evenwicht. Een evenwicht wat we alleen behouden als er ook nu weer duidelijke keuzes gemaakt worden.

Leeswijzer
De opbouw in het document is als volgt: allereerst wordt inzicht gegeven in de risico’s van de gemeente, met daarbij het structurele en incidentele weerstandsvermogen. Daarna zijn de voorstellen per programma toegelicht. Tot slot is het overzicht van de financiële effecten van de ingediende voorstellen toegevoegd.

Uitgangspunten

Ten aanzien van de kadernota en de daaruit voortvloeiende begroting 2022-2025, nemen we de volgende uitgangspunten in acht.

- De programmastructuur bestaat uit 7 programma's
- Ontwikkelingen met financiële gevolgen voldoen aan één van de volgende criteria:
    - Vloeien voort uit wet- en regelgeving
      (3 O's: O-nafwendbaar, O-nontkoombaar, O-nuitstelbaar).
    - Opname van (nieuwe) ambities zijn alleen mogelijk als we daarvoor bestaand beleid inleveren (Nieuw voor Oud).
    - Ze zijn in lijn met de opgenomen uitganspunten in de motie strakker sturen.
- We nemen geen nieuwe taakstellingen op.
- We volgen alle richtlijnen die voortvloeien uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het gemeentelijk toezichtskader of andere wet- en regelgeving.
- In relatie met de onderuitputting van het BTW Compensatiefonds (BCF) bij het gemeentefonds houden we geen rekening met meevallers.
- Het jaar 2021 gebruiken we om de financiële gevolgen van de omgevingswet inzichtelijk te maken. Deze gevolgen worden meegenomen in de kadernota 2022-2025 voor zover ze bekend zijn.
- We streven naar een kostendekking van 100% voor de leges en heffingen.
- Op basis van de begrotingsbrief van de provincie worden aanvullende uitgangspunten opgenomen. Hierbij kan gedacht worden aan:
    - Op te nemen dividend BNG.
    - Op te nemen dividend Enexis.
    - De jaarschijven 2024 e.v. zijn structureel sluitend.

Financieel perspectief

Dit hoofdstuk schetst het financiële perspectief. De genoemde voorstellen in dit stuk zijn hierin opgenomen. Daarnaast is er rekening gehouden met structurele en incidentele baten en lasten. Tevens is het concept resultaat van de 1e raadsrapportage opgenomen. Dit geeft een zo volledig mogelijk beeld van het meerjarenperspectief. Tot slot is rekening gehouden met eventuele extra personele capaciteit, die benodigd is om uitvoering te geven aan de genoemde voorstellen.

Actuele stand programmabegroting 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Primaire begroting 2021-2024	430.479	1.018.840	2.257.641	2.257.641
Mutaties kadernota 2021-2024	-4.172.000	-5.106.000	-5.945.000	-5.945.000
Mutaties na kadernota voor begroting	-353.000	-589.000	-943.000	-943.000
Mutaties bij begroting 2021-2024	2.615.882	4.757.925	4.960.368	4.960.368
Stand begroting na raadsbesluit begroting 2021-2024	**-1.478.639**	**81.765**	**330.009**	**330.009**
Begrotingswijzigingen voor 1e raadsrapportage	98.690	-18.157	-18.579	-18.579
Septembercirculaire	-149.269	-147.595	-53.385	-53.385
Decembercirculaire	6.102	6.403	6.378	6.378
Concept resultaat 1e raadsrapportage	351.344	-70.658	-164.893	471.473
Stand voor kadernota 2022-2025	**-1.171.772**	**-148.242**	**99.530**	**735.896**
Resultaat alle voorstellen	-445.666	3.334	-46.808	146.192
Begrotingssaldo na claims kadernota 2022-2025 incl realisatie taakstelling	**-1.617.438**	**-144.908**	**52.722**	**882.088**
Begrotingssaldo na claims kadernota 2022-2025 excl realisatie taakstelling	**-4.599.283**	**-4.331.496**	**-4.015.505**	**-3.186.139**
Waarvan structurele begrotingsruimte	-1.837.438	-364.908	49.722	882.088
Waarvan incidentele begrotingsruimte	220.000	220.000	3.000	0

In bovenstaande tabel is te zien dat op basis van de kadernota en de 1e raadsrapportage dat de jaren 2022 en 2023 niet structureel sluitend zijn. Voor de jaren 2024 en 2025 is dit wel het geval. Belangrijk onderdeel van deze saldi zijn de openstaande taakstellingen. Indien deze niet gehaald worden, leidt dit tot negatieve saldi in alle jaren.

Bestaande taakstellingen op basis van begroting 2021-2024

	2022	2023	2024	2025
Vastgoed	174.405	174.405	0	0
Accommodaties	174.404	174.404	174.404	174.404
Sociaal domein	2.094.767	3.142.022	3.142.022	3.142.022
Personeel en organisatie	288.269	445.757	501.801	501.801
Personeel en organisatie griffie	50.000	50.000	50.000	50.000
Aangenomen motie sturing	200.000	200.000	200.000	200.000
Totaal	2.981.845	4.186.588	4.068.227	4.068.227

Risico's

Onderdeel van de programmabegroting is het weerstandsvermogen en de risicobeheersing. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt in welke mate de gemeente de ingeschatte risico's kan opvangen, wanneer deze zich voordoen. Met ingang van de jaarstukken 2020 wordt een onderscheid gemaakt tussen het incidentele en structurele weerstandvermogen. Deze zijn beide toegevoegd, waarbij tevens een analyse is toegevoegd. De stand van de algemene reserve is gebaseerd op de 1e raadsrapportage 2021 en de belastingcapaciteit op basis van de jaarstukken 2020.

Incidenteel weerstandsvermogen

				(bedrag x 1.000)
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Algemene reserve stand 1-1	7.495	6.611	6.611	6.611
Incidentele begrotingsruimte	220	220	3	
Incidentele risico's	645	645	645	645
Ideale bandbreedte	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4
Weerstandsvermogen o.b.v. algemene reserve	**11,96**	**10,59**	**10,25**	**10,25**
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	645	645	645	645

De gemeente Leudal is in staat om de incidentele risico's op te vangen als deze zich in enig jaar allemaal tegelijk voordoen. De ratio is in alle jaren boven 10 en daarmee zeer sterk. Het is echter van belang om hierbij te benoemen dat er relatief weinig incidentele risico's zijn. Voor nu is de algemene reserve van voldoende omvang om ook naar de toekomst toe een verhoging van incidentele risico's op te vangen.

Structureel weerstandsvermogen

				(bedrag x 1.000)
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Onbenutte belastingcapaciteit	3.569	3.569	3.569	3.569
Onvoorzien structureel	51	51	51	51
Structurele begrotingsruimte (obv scenario 1)	-1.837	-365	50	882
Structurele risico's	1.397	1.397	1.397	1.397
Ideale bandbreedte	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4	>=1,0 en <=1,4
Weerstandsvermogen	**1,28**	**2,33**	**2,63**	**3,22**
Minimaal benodigde weerstandscapaciteit	1.397	1.397	1.397	1.397

De gemeente Leudal is in staat om structurele risico's op te vangen indien deze zich voordoen. Dit is niet mogelijk uit de structurele begrotingsruimte. Wanneer alle structurele risico's zich voordoen, en verder geen wijzigingen plaatsvinden in de begrotingsruimte, dient de gemeente te bezuinigen of aanspraak te maken op de onbenutte belastingcapaciteit om een structureel sluitende begroting aan te aanbieden. Op basis van de verwerkte voorstellen is in onderstaande tabel weergegeven welke bedragen structureel behaald moeten worden:

Tekort t.o.v. structurele begrotingsruimte				*(bedrag x 1.000)*
	2022	**2023**	**2024**	**2025**
Structurele begrotingsruimte (obv scenario 1)	-1.837	-365	50	882
Structurele risico's	1.397	1.397	1.397	1.397
Tekort	**-3.234**	**-1.762**	**-1.347**	**-515**

Programma 1 veilige gemeente

Crisisbeheersing
Op basis van de begroting van de Veiligheidsregio Limburg Noord, wordt de gemeentelijke bijdrage hoger. Voor de gemeente Leudal gaat het om een bedrag van **€ 65.414 structureel.** Binnen de gemeente Leudal wordt gewerkt met een stelpost voor loon- en prijscompensatie. Op basis van de begroting van de VRLN is een bedrag van € 60.000 toe te rekenen aan dit onderdeel. Derhalve zal een bedrag van **€ 60.000 worden gedekt uit de stelpost loon- en prijscompensatie.**

Programma 2 leefomgeving

Omgevingswet
Per 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet is een ingrijpende wijziging in het omgevingsrecht. Het is zo ingrijpend, dat het veel tijd, geld en energie kost om "klaar te zijn" voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarnaast is de implementatie niet beperkt tot 2021, maar gaat de implementatie ook in 2022 en navolgende jaren door. Uiterlijk 31 december 2029 moeten de elementen uit de Omgevingswet zijn ingevoerd.

Voor Leudal betekent dit dat er zowel incidentele als structurele consequenties zijn. Hiermee wordt in de Kadernota rekening gehouden.

Incidenteel
Voor de implementatie van de Omgevingswet zijn aanvullende middelen gevraagd in de Kadernota 2022-2025. Deze middelen zijn nodig om te voldoen aan onze wettelijke taak, namelijk het implementeren van- en uitvoering geven aan deze nieuwe wet. Gevraagd is de incidentele middelen voor de invoering van de Omgevingswet nader te onderbouwen.

Gevraagd wordt:

	2022	2023	2024	2025
Omgevingswet, incidenteel (maar voor de begroting krijgt dit een structureel karakter)	215.000 (gelijk aan 2021)	195.000	175.000	155.000

Deze bedragen bestaan uit de volgende ramingen voor de grootste kostenposten:

1. Omgevingsplan (projectduur 2022-2025): totale kosten € 435.000 (voor looptijd project)
   a. Advieskosten deskundigen € 175.000
      (procesbegeleiding nieuw Omgevingsplan, technische ondersteuning digitale verwerking, inventarisatie huidige situatie, onderzoek milieueffecten, toedelen van functies en wettelijke verankering)
   b. Beoordeling- en advieskosten verplichte m.e.r.-commissie € 100.000
      (Omgevingsplannen moeten verplicht wordt voorzien van advies van deze commissie en hiervoor geldt een 'leges' of 'behandel' tarief van € 25.000 per keer, er zijn meerdere behandelingen nodig)
   c. Vervangingscapaciteit projectleider Omgevingsplan € 160.000
      (vanwege de omvang van dit project kan dit niet 'bij' de gewone werkzaamheden worden uitgevoerd, dit betekent dat tijdelijk aanvullende capaciteit nodig is voor behandelen complexe omgevingsvergunningen (RO) en bestemmingsplannen (denk aan woningbouwplannen en bedrijventerreinen), omdat dit formele aanvragen zijn, kunnen deze niet blijven liggen)
2. Inrichting DSO: de gemeente moet verplicht software aanschaffen € 50.000 + PM
   (gaat om ontsluiten van instrumenten van de Omgevingswet. Er is nog (2022+2023)
   geen software 'of the shelf' beschikbaar en het is lastig de kosten

hiervoor inzichtelijk te maken)
   a. Aansluitkosten LV € 10.000 (2022)
      (Rijk betaalt hoofdportaal (LV), gemeente sluit haar software aan)
   b. Toepasbare regels € 15.000 (2022 + 2023)
      (vragenbomen waarmee inwoner informatie over vergunning- of meldingsplicht en indieningsvereisten digitaal verkrijgt)
   c. Inrichting van de systemen € 25.000 (2022 + 2023)
      (a en b zijn techniek, c is het voeden met informatie)
   d. Software: PM (2022 + 2023)
      (het product is landelijk nog in ontwikkeling)
3. Nieuwe taken: de gemeente moet bodemtaken uitvoeren, deze bevoegdheid ligt nu bij de provincie, deels zijn deze kosten incidenteel (invoering), deels structureel (zie kadernota Omgevingswet – structureel) — € 20.000 (2022)
4. Overige deelprojecten, producten en instrumenten: omgevingsvisie, (opleiden personeel, inrichten en opstellen uitvoeringsprogramma's Omgevingswet, Wet kwaliteitsborging, doorontwikkeling implementatie) — € 35.000 ('22-'25)

Structureel
De doorrekening van de structurele financiële effecten van de omgevingswet kan nog niet gemaakt worden. Dit is iets waar veel gemeente last van hebben en daarom wordt vooralsnog een P.M.-post opgenomen. Er wordt op dit moment door VNG, gemeenten en Rijk gerekend aan de structurele effecten van de Omgevingswet. Deze zijn nog niet concreet. Uiteraard hangen structurele effecten ook samen met de keuzes die gemeenten maken. Bij de berekening worden alle structurele onderdelen meegenomen om te komen tot een totaalbedrag. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Meer of minder personele capaciteit
- Meer of minder legesinkomsten
- Nieuwe bevoegdheden
- Structurele kosten voor bijvoorbeeld software

Voor Leudal wordt voorgesteld uit te gaan van de volgende ***uitgangspunten voor de berekening*** en – zodra dit mogelijk is – dit dan verder te berekenen.

- Het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid leges blijft overeind.
- De gemeente gaat leges heffen voor milieubelastende activiteiten (zie passage hieronder voor meer informatie).
- De leges voor het vooroverleg worden verhoogd, zodat deze kostendekkend zijn. Er wordt wel een verrekenmogelijkheid opgenomen om het vooroverleg te stimuleren. Dit is overigens nu ook al zo.
- Voor meldingen worden geen leges geheven (dat mag ook niet).
- Effecten invoering Wet kwaliteitsborging bouwen meenemen.
- Onderzoeken mogelijkheid ICT-kosten verrekenen in leges[1].
- Werken met de VNG-modelverordening voor leges Omgevingswet (wordt nog beschikbaar gesteld).
- Verwerken financiële consequenties overdracht bodemtaken van provincie naar gemeente (dit wordt nog financieel inzichtelijk gemaakt). Er komt geen budget van provincie of Rijk naar gemeente voor de nieuwe bevoegdheden.

Milieuleges

1. De zogenaamde milieuleges zijn in 1998 door het Rijk afgeschaft als onderdeel van een 'bestuurlijke deal' om de kosten voor het bedrijfsleven te verlagen. Gemeenten zijn hiervoor destijds gecompenseerd in het Gemeentefonds.
2. Een belangrijk argument destijds was dat milieuleges vaak niet helpen om snel innovaties 'los te trekken'.
3. De Omgevingswet maakt het heffen van leges voor milieubelastende activiteiten weer mogelijk.
4. Gemeenten gebruiken leges om kosten die specifiek zijn toe te wijzen aan bepaalde diensten te verhalen op afnemers van deze diensten. In dit geval gaat het om de omgevingsvergunningen voor een milieubelastende activiteit.

[1] ICT, hard- en software en beheerskosten hiervan zijn zeker in het kader van de Omgevingswet aanzienlijke kostenposten (denk aan DSO, software voor toepasbare regels, verwerken van aanvragen en publiceren van toestemmingen etc). Mits op een juiste manier vormgegeven kunnen deze kosten (als overhead) worden meegerekend in de leges. Nodig is bijvoorbeeld dat de kosten in centrale ICT budgetten zijn opgenomen.

5. Om geen ongewenste basale verschillen te hebben voor bedrijven is het van belang als regio eenzelfde lijn te hanteren voor legesheffing.
6. Vanuit de omgevingsdiensten NL wordt geadviseerd deze lijn, het heffen van milieuleges, te laten zijn.
7. Het aantal milieubelastende activiteiten (uit hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving) dat een bedrijf onderneemt vormt de toekomstige grondslag voor het heffen van "milieuleges". Dit is ook zo opgenomen in de in voorbereiding zijnde modellegesverordening.
8. Iedere gemeente dient zelf de legestarieven vast te stellen. Hierbij zijn kosten/kostentoerekening en mate van kostendekkendheid belangrijke componenten.

Op het moment dat de structurele effecten inzichtelijk zijn, zullen deze worden gedeeld met de raad en worden opgenomen in de begroting.

Programma 3 voorzieningen

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).
Het integraal huisvestingsplan onderwijs wordt naar alle waarschijnlijkheid een wettelijke verplichting per 2023. Als gemeente willen we, mede gelet op de huidige ontwikkelingen met betrekking tot onderwijshuisvesting, deze gaan opstellen. Hiervoor is een extern deskundig bureau nodig, die dit voor ons gaat opstellen. De benodigde middelen bedragen **€ 50.000 incidenteel voor 2022.**

Huisvesting De Ortolaan/De Widdonck
Stichting Aloysius heeft voor de, van de Combinatie Jeugdzorg in bruikleen gekregen twee extra leslokalen, € 100.000 kosten gemaakt en wil die nog claimen. Een voorstel hierover komt nog in 2021. De huidige huisvesting van de Aloysius stichting, die nu gehuurd wordt of in bruikleen is van de Combinatie Jeugzorgd komt mogelijk te vervallen. Voor het voorzien in structurele huisvesting, dient een bedrag gereserveerd te worden voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de nieuwe locatie. Voor groot onderhoud van betreffende huisvesting wordt een bedrag geraamd ad **P.M. incidenteel** (2023).
Noot: voor de Widdonck is in 2018 een bedrag van € 389.000 geïnvesteerd in gebouw aanpassingen voor de verhuizing van de Ortolaan naar de Widdonck.

Spolt
Door schoolbestuur SPOLT is het voorgenomen besluit genomen om de basisscholen in Buggenum, Heibloem en Kelpen-Oler te sluiten. Op dit moment vindt nog overleg plaats tussen schoolbestuur, dorpsraden en MR-en over de (on)mogelijkheid van de voorgenomen sluiting. Om te voorkomen dat de scholen dichtgaan is door de gemeente Leudal toegezegd hulp te bieden. Op dit moment is nog onduidelijk of en welke oplossingen aanwezig zijn. De afsplitsing van betreffende scholen en de vorming van een nieuw schoolbestuur is één van de mogelijkheden. **Op dit moment wordt voor financiële ondersteuning een structurele bijdrage ad € PM per jaar geraamd.**

Gemeenschapshuis Neeritter
Uit het haalbaarheidsonderzoek naar een gemeenschapshuis in Neeritter, komt de vrijkomende schoollocatie als beste scenario naar voren. Het verbouwen van deze school naar een multifunctionele accommodatie kost naar schatting € 1.300.000. Dit resulteert in een afschrijvingslast van € 52.000 per jaar vanaf 2025**.** Om het gemeenschapshuis in Neeritter te kunnen vormen, is een extra bedrag daarom nodig van **€ 52.000 vanaf 2025 structureel**. Daarnaast loopt een traject voor de gemeenschapsvoorziening in Hunsel, waar nog geen bedragen van bekend zijn.

Bibliotheekwerk
Het nieuwe beleid aangaande bibliotheekwerk wordt in 2021 vastgesteld. De diverse scenario's worden nog onderzocht, waarbij het jaar 2022 in het teken van de uitvoering en implementatie zal staan. De eerste maanden van 2022 is er nog budget over vanuit de Asscher gelden om dit onderzoek voort te zetten, daarna loopt deze incidentele toekenning ten einde. De financiële gevolgen zijn afhankelijk van de scenario's en zijn nu nog niet in te schatten. **Derhalve wordt hiervoor een P.M. post opgenomen.**

Programma 4 samenleving

Evenementenbeleid
Het nieuwe beleid ten aanzien van evenementen wordt in 2021 vastgesteld. De subsidieregeling ten aanzien van de FMA stopt per 2022, waardoor er geen middelen voorhanden zijn om subsidies te verstrekken ten aanzien van evenementen. Om evenementen te kunnen ondersteunen in de vorm van een subsidie, wordt voorgesteld om een bedrag van € 50.000 structureel hiervoor in te ramen. Dit kan gebruikt worden voor evenementen die voldoen aan hetgeen wordt voorgesteld in het nieuwe beleid. **Om die reden het verzoek om het budget voor evenementen bij te ramen met € 50.000.**

Ziektekostenverzekering
Bezuiniging aanvullende ziektekostenverzekering terugdraaien per 2022 structureel (2021 is al teruggedraaid). Vanuit de algemene uitkering worden hier mogelijk aanvullende middelen voor ontvangen. Deze gaan dan zoals gebruikelijk naar de begrotingsruimte. **Effect € 110.000 structureel 2022.**

Speelruimtebeleid
In de concept strategische visie 'Mooi leven in Leudal' wordt door inwoners veelvuldig benoemd dat er behoefte is aan mooie speelplekken in de kernen. Hiermee wordt bij het opstellen van nieuw beleid rekening gehouden. Het speelruimtebeleid wordt in 2021 vastgesteld en vanaf 2022 wordt gestart met de uitvoering. Er is nog niet bekend welk investeringsbudget nodig is voor de vervanging van speeltoestellen en het hervormen van speeltuinen. Voor regulier onderhoud is reeds een bedrag aanwezig in de begroting. **Verzoek om voor de komende vier jaar € PM per jaar aanvullend budget bij te ramen als investeringskrediet. Dit betekent € PM per jaar dat geïnvesteerd wordt voor de laatste jaarschijf betekent dit een last van € PM.**

Beëindiging subsidies kerken en vrouwenverenigingen
Voorgesteld wordt een nieuwe evenementensubsidie in te stellen. Activiteiten worden dan gesubsidieerd. Alle verenigingen en instanties die voldoen aan de uitgangspunten van het evenementenbeleid kunnen in aanmerking komen voor deze subsidie. Derhalve wordt voorgesteld de specifieke subsidie voor kerken en vrouwenverenigingen af te schaffen.
De subsidie aan kerken en vrouwenverenigingen voor 2023 halveren dus € -10.000 en voor 2024 en verder € -20.000.

Programma 5 dienstverlening

Toegankelijkheid
Nadat in 2021 flinke stappen zijn gezet met betrekking tot een toegankelijk niveau van de gemeentelijke website (technisch en taalkundig) gaan we in 2022 zorgdragen voor de toegankelijkheid van video's en filmpjes, eveneens een wettelijke plicht. Middels een abonnement zetten we deze dienst weg bij een externe partij. Bovendien blijven we de website op peil houden en besteden we aandacht aan de jaarlijkse Week van de Toegankelijkheid. **Hiervoor wordt een bedrag gevraagd van € 10.000 structureel**.

Huisvesting arbeidsmigranten
Iedereen die langer dan vier maanden in Nederland verblijft, dient zich in te schrijven in de BRP. Rondom het nieuwe beleid aangaande grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten, wordt een toename van inschrijvingen verwacht. De tijdsduur die samenhangt met een in- en naderhand uitschrijving bedraagt 4 uur per arbeidsmigrant. Daar de aantallen nog niet bekend zijn wordt hiervoor een **PM** post opgenomen.

Toekomstbestendige, eigentijdse organisatie en Basis op Orde (GTA)
Kanaalstrategie willen we opnemen in de visie op dienstverlening voor 2022. Het past ook binnen onze uitgangspunten op dienstverlening. Eerst de basiskanalen op orde, vervolgens toekomstige ontwikkelingen verkennen. Als we gaan werken aan PDCA op de werkprocessen dan is er geld nodig voor de methodiek ontwikkeling en voor klantreizen. Het eerste gedeelte is opgenomen in GTA. Voor wat betreft de klantreizen hebben we afgesproken dat deze het eerste jaar uit GTA worden bekostigd en de jaren daarna een structurele plek krijgen (ongeveer 4 processen per jaar). Om de basis ten aanzien van onze dienstverlening op peil te houden en klaar te zijn voor de toekomst en de methodiek voor klantreizen te ontwikkelen, is **een bedrag van € 5.000 structureel nodig.**

Programma 6 samenwerking

Informatievoorziening
Uit de enquête van Toponderzoek omtrent onze nieuwsvoorziening in 2020, kwam naar voren dat het gemeentenieuws zowel analoog als digitaal wordt gelezen. Ook was er ten opzichte van 2019 een duidelijk stijging zichtbaar in het gebruik van de digitale nieuwskanalen van de gemeente.

Om toch ook analoog beter de oudere doelgroep te bereiken is een maandelijkse publicatie wenselijk. Een maandelijkse publicatie kan diepgang creëren voor langlopende of belangrijke projecten. Denk bijvoorbeeld aan duurzaamheid, dienstverlening en veiligheid. Ook biedt het de mogelijkheid om de jaarlijks terugkerende thema's analoog onder de aandacht te brengen, zoals bladafval, de bestrijding van de eikenprocessierups en gladheidsbestrijding. **€ 20.000 structureel**

Personeel

Handhavingsjurist
Onze gemeente kent verschillende langlopende dossiers op het gebied van handhaving. Om bij deze dossiers tot een afronding te komen, is strakke procedurele sturing nodig. De inzet op deze dossiers is echter niet vol te houden met een capaciteit die is gericht op de reguliere handhavingstaken. Om toch te waarborgen dat wij tot een goed resultaat komen op deze dossiers, willen wij voor de periode van één jaar de juridische inzet hierop intensiveren. Hiervoor willen wij eenmalig extra middelen inzetten. Ons doel is om tot afronding te komen van langslepende procedures rond onacceptabele situaties. Het zijn overigens allemaal dossiers waar de gemeente ook verplicht is tot handhaving. We geven met deze extra inzet dan ook invulling aan een belangrijke wettelijke taak van de gemeente. **€ 144.000 incidenteel**

Beleidsmedewerker afval
Afval is een thema dat de komende jaren volop aandacht behoeft. We streven naar een vermindering van de hoeveelheid afval, het beter scheiden van afval en het efficiënt inzamelen en verwerken van afval. Door hierin te investeren voor wat betreft kennis en capaciteit gaan we in de toekomst geld besparen voor het verzamelen en verwerken van afval. Voor de uitvoering van afvaltaken is er te weinig capaciteit aanwezig binnen de gemeentelijke organisatie. Dit betreft taken op het gebied van beleid en uitvoering (keuze voor afvalscenario's, aanbestedingstrajecten, aanpak van zwerfvuil, verbetering van de milieuparkjes, preventie op het gebied van afval). Het pro actief invullen van de intermediair rol tussen gemeente en Reinigingsdienst Maasland en ASL (afvalsamenwerking Limburg) draagt bij aan het beheersbaar houden van de kosten voor het thema afval.
Nodig is de inzet van 1 fte op schaal 10 hetgeen **€ 83.500 euro structureel** kost.

Benodigde capaciteit in verband met voorstellen
Vorig jaar is besloten om een personele taakstelling (de 'P-taakstelling') in de Programmabegroting 2021-2024 op te nemen ten aanzien van de ambtelijke organisatie. Bij het zoeken naar mogelijkheden voor het invullen van deze taakstelling, zijn twee functies naar voren gekomen die ten gunste kunnen komen van de taakstelling. Door de huidige, beperkte ambities op het vlak van het kunst en cultuur(beleid) en het beëindigen van de subsidieregeling FMA per 2022 is geredeneerd dat hieraan gelieerde werkzaamheden zouden kunnen vervallen. In totaal betreft het hier 0,6 FTE. Dit is ook 'in de geest' van de motie 'Strakker sturen', die de raad in november vorig jaar, heeft aangenomen, waarbij het uitgangspunt is: eerst de basis op orde, dan wettelijke taken en dan eventueel (nieuw)beleid. Dit brengt met zich mee dat autonome (beleids)taken prioritair onder de loep genomen (dienen te) worden in het kader van de (personele) bezuinigingen.
Op basis van voorstellen in de Kadernota 2022-2025 over het continueren het Fonds Maatschappelijke Activiteiten (FMA) en tevens het ophanden zijn van een definitief kunst en cultuur beleid met de nodige ambities (collegebehandeling eerste helft juni en raadsbehandeling 13 juli a.s.), kunnen deze taken niet meer worden geschrapt. Voorgesteld wordt daarom om een bedrag van **€ 50.000 in mindering te brengen op de personele taakstelling**, die voor komende jaren is in geraamd.

Overig

Herijking gemeentefonds

In de begroting 2021-2024 is de herijking van het gemeentefonds ingerekend. Allereerst is een bedrag van € 2.700.000 opgenomen in de risicobeheermatrix en tevens is een bedrag van € 6,25. per inwoner voor het jaar 2023 oplopend naar € 25,-. voor het jaar 2026 opgenomen in de exploitatie. Inmiddels zijn we 1 jaar verder en komen de huidige berekeningen van de herverdeling uit op € 14 (zonder ingroeimodel) per inwoner voor de gemeente Leudal. Daarnaast hebben zowel de VNG als de provincie uitspraken gedaan ten aanzien van het opnemen van de herijking. Het VNG zegt hierover het volgende:" In principe geen herverdeeleffecten mee te nemen bij de begroting 2022. De herverdeeleffecten kunnen namelijk nog wijzigen maar ook de totale omvang kan veranderen. Hierdoor kan het een eventueel negatief herverdeeleffect gecompenseerd worden door een grotere totale koek of een positief herverdeeleffect, minder positief worden." De provincie heeft in haar begrotingsbrief voor 2022 het volgende opgenomen: "Het is op dit moment nog te onzeker wat er uiteindelijk wordt besloten. Daarom is het zeker prematuur om herverdeelvoordelen te gaan ramen, maar dat gemeenten met nu herverdeelnadelen in de voorstellen, als zij dat zelf gewenst achten, daar wel in hun ramingen rekening mee kunnen houden". Mocht gekozen worden dit uit de exploitatie te halen is het klemmende advies om dit wel op te nemen in de risicobeheermatrix. **Per saldo valt op deze manier een bedrag van € 225.000 in 2023 oplopend naar € 675.000 in 2025 vrij.**

Dividend

Op basis van de begrotingsbrief van de provincie wordt het dividend van de BNG en de Enexis vastgesteld en geraamd. Voor Enexis blijft deze op € 0,50 per aandeel gehandhaafd. De aandelen BNG worden nu geraamd op € 1,27 per aandeel, maar mag op basis van de brief van de provincie verhoogd worden naar € 1,81 per aandeel. **Dit resulteert in een hogere opbrengst van € 77.248 structureel.**

SPUK regeling

Op dit moment is de SPUK regeling begrotingstechnisch aan de inkomstenkant niet meegenomen. Deze regeling is gestart in 2019 en geldt in principe voor 5 jaar. Daarna is de verwachting dat deze middelen via de algemene uitkering worden gecompenseerd. In 2019 heeft de gemeente Leudal een bedrag van € 213.000 ontvangen en in 2020 een bedrag van € 223.000. Dit is enkel de ontvangst over de exploitatie budgetten. Bij investeringen worden teruggave meegenomen bij de investering zelf. Voorgesteld wordt dan ook om voor ten minste 2 jaar een bedrag van € 220.000 op te nemen als ontvangst.

Majeure projecten

Sportzaal HHIN

Begin 2020 wordt in het vastgestelde accommodatiebeleid door de gemeenteraad hetzelfde herhaald en onderbouwd. Multifunctionaliteit, minder binnensportvoorzieningen, hogere bezetting, hoger onderhoudsniveau, moderne gebouwen … komen terug in al onze stukken.

Op 2 juli 2019 stelde de gemeenteraad de startnotitie accommodatiebeleid vast. Deze notitie bevatte kaders en uitgangspunten die leidend zijn voor dit accommodatiebeleid. Uitgangspunt daarbij is dat de functies ontmoeten en zorg in ieder dorp aanwezig moeten zijn. Voor overige functies wordt rekening gehouden met een geografische spreiding, waarbij maatwerk per dorp noodzakelijk is. Daarnaast streven we naar toegankelijke en betaalbare accommodaties. Daarom zetten we in op clustering van functies, waardoor het gebruik van de accommodaties stijgt.

Leudal heeft relatief veel binnensportvoorzieningen. Voor 25.000 inwoners zijn er 21 zaalsporteenheden. Hierbij is een gymzaal één zaalsporteenheid, een sportzaal twee eenheden en een sporthal drie eenheden. Het landelijke gemiddelde voor 25.000 inwoners is 16 zaalsporteenheden. Verklaring voor het relatief hoge aantal zaalsporteenheden is dat Leudal een uitgestrekte gemeente met veel kleine kernen en kleinschalige onderwijsvoorzieningen is. De komende periode brengen we het aantal zaalsporteenheden naar beneden, waarbij we rekening houden met een goede spreiding en afstand naar onderwijsvoorzieningen. Met de realisatie van het speel-leercentrum voor de dorpen Haler, Hunsel, Ittervoort en Neeritter voorzien we op (korte) termijn het sluiten van de gymzalen in Hunsel, Ittervoort en Neeritter. Bij het speel-leercentrum voorzien we een sportzaal die bruikbaar is voor de dorpen in de omgeving. Ook monitoren we het gebruik en de staat van de gymzalen, sportzalen en sporthallen elke vier jaar.

Onderhoud gymzalen en verduurzaming
Het raadsvoorstel m.b.t. het voorbereidingskrediet van het Kindcentrum vermeldt dat er nog een keuze gemaakt moest worden tussen gymzaal en sportzaal. In feite was de inhoudelijke keuze al gemaakt, maar er was nog geen geld voor gereserveerd.
Het raadsvoorstel verwijst ook naar de forse onderhoudskosten die volgens de meerjarenonderhoudsplanning gaan komen, zoals de vervanging van daken bij de 3 bestaande gymzalen. De bouw van alleen een gymzaal zal wellicht de discussie over het afstoten van de andere gymzalen nieuw leven inblazen. Aandachtspunt: De financiële voordelen van het afstoten van 3 gebouwen zijn nooit meegenomen in de stukken. De kosten (evt. sloop) uiteraard ook niet.

Daarnaast is de gemeente over enkele jaren verplicht om al onze gebouwen te verduurzamen. Hiervoor heeft de raad nog geen financiële middelen ter beschikking gesteld, dus die kunnen niet gebruikt worden. Maar uiteindelijk moeten die middelen wel ter beschikking gesteld worden.

Fasering
Mocht er echt een probleem zijn, dan is er één goed alternatief: Faseren. Gymzalen voorlopig laten staan, maar op een later tijdstip een sportzaal bouwen ter vervanging van de oude gymzalen. Dit heeft absoluut niet de voorkeur, maar we moeten vermijden dat er één nieuwe gymzaal gebouwd wordt. Op lange termijn zou dat een vreemde zet zijn en bovendien staat dat haaks op ons beleid. We moeten zoveel mogelijk concentreren richting toekomst en Ittervoort is de perfecte kern om dat te doen!

<u>Wegen HHIN</u>
Tijdens de raadsvergadering van 29 mei 2018 is er een amendement aangenomen. De gemeenteraad heeft daarbij aangegeven dat er een plan moet komen om te zorgen voor een optimale verkeersveiligheid rondom de nieuwe school en de toegangsroutes per auto, fiets en te voet. In 2019 heeft adviesbureau Goudappel Coffeng al een onderzoek gedaan naar de knelpunten op de toegangsroutes.

Met de eindrapportage van adviesbureau Grenspaal12 van 22 februari 2021 inzake de Verkeersmaatregelen Leudal West wordt beschreven welke maatregelen er in overleg met verkeersdeskundigen en Dorpsraden gekozen zijn om knelpunten op de routes van en naar het nieuwe Kindcentrum op te lossen. Het gaat om maatregelen die geïmplementeerd moeten worden om de verkeersveiligheid te optimaliseren.

De kosten voor de voorbereiding en uitvoering van de maatregelen worden geraamd op € 700.000. In dit bedrag zitten de volgende onderdelen verwerkt:
- Alle maatregelen met de prioriteit ‘hoog’ en ‘normaal’ conform de beschrijving in de eindrapportage van Grenspaal12 (tabel 3 en 4 op pag. 4 en 5);
- Kleinschalige maatregelen op de Brigittastraat/Margarethastraat;
- Aanpassingen / oversteek op de Brigittastraat ter hoogte van Bosserstraat/Heijerveld.

Met het toevoegen van beide onderdelen (zowel de wegen als ook de sportzaal) voor de HHIN, komt het beschikbare budget neer op € 10.700.000. Tevens kan worden nagedacht om de sportzaal uit een van de beschikbare reserves te dekken. Dit zal bij de definitieve besluitvorming in het raadsvoorstel worden uitgewerkt, wat de betekenis hiervan zal zijn.

Bijlage 2 Financieel overzicht verwerkte voorstellen

Nummer	Programma		**Onderwerp**	**Wie?**	**Verplicht?**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1		1	VRLN	Burgemeester Schmalsläger	Ja	€ 65.414	€ 65.414	€ 65.414	€ 65.414
2		1	Dekking VRLN	Stelpost loon/prijs		€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000	€ -60.000
3		2	Omgevingswet	Wethouder Graef	Ja	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
4		2	Omgevingswet projectgelden	Wethouder Graef	Deels	€ 215.000	€ 195.000	€ 175.000	€ 155.000
5		3	IHP	Wethouder Martens	Verwacht van wel in toekomst	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
6		3	Huisvesting Ortolaan/Widdonck	Wethouder Martens	Ja	€ -	PM	€ -	€ -
7		3	Spolt	Wethouder Martens	Nee	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
8		3	Gemeenschapshuis Neeritter	Wethouder Backus	Nee	€ -	€ -		€ 52.000
9		3	Accommodaties	Wethouder Backus	Nee	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
10		3	Bibliotheekwerk	Wethouder Martens	Deels	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
11		4	Speelruimte	Wethouder Martens	Nee, maar indien in bezit, dient het veilig te zijn	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
12		4	Evenementensubsidie	Wethouder Martens	Nee	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
13		4	Terugdraaien bezuiniging zorgkostenverzekering	Wethouder Janssen	Nee	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
14		4	Afschaffen subsidie kerken en vrouwenverenigin	Wethouder Janssen	Nee	€ -	€ -10.000	€ -20.000	€ -20.000
15		5	Toegankelijkheid	Wethouder Backus	Ja	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
16		5	Arbeidsmigranten	Wethouder Backus	Ja	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
17		5	Verbeteren dienstverlening	Wethouder Backus	Nee	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
18		6	Analoge informatievoorziening	Burgemeester Schmalsläger	Nee	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
19	Personeel		Handhavingsjurist	Wethouder Backus	Ja	€ 144.000	€ -	€ -	€ -
20	Personeel		Beleidsmedewerker Afval	Wethouder Backus	Nee	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500	€ 83.500
21	Personeel		Vermindering taakstelling functies obv claims	Wethouder Backus	Nee	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
22	Overig		Terudraaien herijking in exploitatie	Wethouder Verlinden	Nee	€ -	€ -225.000	€ -450.000	€ -675.000
23	Overig		Bijstelling dividend	Wethouder Verlinden	Ja	€ -77.248	€ -77.248	€ -77.248	€ -77.248
24	Overig		SPUK	Wethouder Verlinden	NVT	€ -220.000	€ -220.000	€ -	€ -
25	Majeure projecten		Sportzaal HHIN (€ 2.000.000)	Wethouder Martens	Nee	€ -	€ -	€ 57.142	€ 57.142
26	Majeure projecten		Wegen HHIN (€ 700.000)	Wethouder Backus	Nee	€ -	€ -	€ 28.000	€ 28.000
			Totaal			**€ 445.666**	**€ -3.334**	**€ 46.808**	**€ -146.192**